

Fingrid Oyj
PL 530
00101 Helsinki

Anttila-Länsisalmi 400 kilovoltin voimajohtohanke, Porvoo, Sipoo, Helsinki, Vantaa

Perusteltu päätelmä

Perusteltu päätelmä on yhteysviranomaisen hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista tekemä perusteltu johtopäätös, joka on tehty arviointiselostuksen, siitä annettujen mielipiteiden ja lausuntojen sekä yhteysviranomaisen oman tarkastelun pohjalta. Perusteltu päätelmä perustuu ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, jäljempänä YVA-laki) 23 §:ään.

Arviointiohjelmavaiheessa sekä arviointiselostuksen vireille tullessa yhteysviranomaisena toimi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä ELY-keskus). ELY-keskuksen YVA-lain mukaiset tehtävät ovat 1.1.2026 alkaen siirtyneet Lupa- ja valvontavirastolle.

1 Hanketiedot

1.1 Hankkeen perustiedot

Anttila-Länsisalmi 400 kilovoltin voimajohtohanke, Porvoo, Sipoo, Helsinki ja Vantaa.

Hankkeesta vastaava on Fingrid Oyj. Ympäristövaikutusten arvioinnissa on konsulttina toiminut Sitowise Oy.

1.2 Hankkeen ja sen vaihtoehtojen kuvaus

Hankkeessa tarkastellaan uuden 400 kilovoltin voimajohtoyhteyden rakentamista Porvoon Anttilan ja Vantaan Länsisalmen sähköasemien välille. Rakennettavan voimajohtoyhteyden kokonaispituus on noin 20–22 km reittivaihtoehdosta riippuen.

Suunnitellun voimajohdon alkua- ja loppupään välillä sijaitsee olemassa oleva 400 kilovoltin sekä 110 kilovoltin voimajohdot. Nyt suunniteltu 400 kilovoltin voimajohtoyhteys noudattaa osittain olemassa olevien voimajohtojen reittejä. YVA-menettelyssä tarkasteltavia voimajohtojen reittivaihtoehtoja on yhteensä noin 38 km, josta noin 31 km sijoittuu nykyisen voimajohdon rinnalle ja noin 7 km uuteen maastokäytävään. Johtoalueen leveys uudessa maastokäytävässä on noin 62 m ja nykyisen johdon rinnalle sijoittuessaan johtokäytävä levenee 39–41 m. Tarkasteltavat johtoreitit sijoittuvat Porvoon, Sipoon, Helsingin ja Vantaan alueille.

Reittivaihtoehtoja on lisätty arviointiohjelmavaiheen jälkeen, ja selkeyden vuoksi reitit on jaettu kolmeen eri jaksoon (I, II ja III), joista jokaisella on omat vaihtoehdot.

Jaksolla I (Anttila-Rimossen) on kaksi reittivaihtoehtoa:

- **VE1/I** (Anttila-Rimossen, läntinen)
- **VE2/I** (Anttila-Rimossen, itäinen)

Jaksolla II (Rimossen-Landbo) on viisi reittivaihtoehtoa. Osa reittivaihtoehtojen reiteistä on yhteneväisiä toistensa kanssa:

- **VE1/II** (Rimossen-Igelträsket-Genaträsk-Landbo)
- **VE2/II** (Rimossen-Igelträsket-Byträsket-Landbo)
- **VE3/II** (Rimossen-Haga-Byträsket-Landbo)
- **VE4/II** (Rimossen-Flyen-Haga-Grannis-Landbo)
- **VE5/II** (Rimossen-Östergård-Grannis-Lando)

Jaksolla III (Landbo-Länsisalmi) tarkastellaan vain yhtä vaihtoehtoa:

- **VE1/III** (Landbo-Länsisalmi)

Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voida tulevaisuudessa hoitaa nykyisellä kantaverkolla ja jo päätetyillä verkkoinvestoinneilla ilman haitallisia siirtokapasiteettirajoituksia tai vaarantamatta käyttövarmuutta. Tästä syystä arvioinnissa ei tarkastella sellaista vaihtoehtoa, jossa hanketta ei toteuteta.

Tarkempi kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehtoista on esitetty arviointiselostuksessa.

2 Ympäristövaikutusten arviointimenettely

2.1 Arviointiselostuksen vireilletulo

Ympäristövaikutusten arviointimenettely (jäljempänä arviointimenettely) on tullut vireille, kun hankkeesta vastaava Fingrid Oyj on toimittanut ympäristövaikutusten arviointiohjelman (jäljempänä arviointiohjelma) yhteysviranomaiselle 16.10.2024. Arviointiohjelma oli nähtävillä 4.11.–3.12.2024 ja yhteysviranomainen antoi siitä lausuntonsa 20.12.2024.

Hankkeesta vastaava on toimittanut 8.10.2025 yhteysviranomaiselle ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (jäljempänä arviointiselostus) perustellun päätelmän antamista varten.

Hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä YVA-lain liitteen 1 kohdan 8b perusteella: vähintään 220 kilovoltin maanpäälliset voimajohdot, joiden pituus on yli 15 kilometriä.

2.2 Arviointiselostuksesta tiedottaminen ja kuuleminen

Yhteysviranomainen tiedotti arviointiselostuksesta ja sen nähtävillä pidosta sekä mielipiteiden ja lausuntojen esittämisen mahdollisuudesta julkisella kuulutuksella 20.10.–18.12.2025. Kuulutus ja arviointiselostus liitteineen julkaistiin ELY-keskuksen verkkosivuilla ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/Anttila-Lansisalmi-voimajohto-YVA. Ilmoitus kuulutuksesta on lähetetty Porvoon, Helsingin ja Vantaan kaupunkeihin sekä Sipoon kuntaan julkaistavaksi niiden verkkosivuilla. Lisäksi

arviointiselostuksesta ja sen nähtävillä olosta sekä mahdollisuudesta mielipiteiden ja lausuntojen esittämiseen on tiedotettu seuraavissa lehdissä: Helsingin sanomat, Sipoon sanomat, Itäväylä, Vantaan sanomat, Borgåbladet sekä Hufvudstadsbladet. Lehden julkaisuaikataulusta riippuen ilmoitukset ovat ilmestyneet 20.10.–24.10. välisenä aikana.

Arviointiselostukseen on voinut tutustua kuulemisaikana seuraavissa paikoissa:

- www.ymparisto.fi/Anttila-Lansisalmi-voimajohto-YVA
- Porvoon kaupunki: Porvoo-info, Lundinkatu 8 A, 06100 Porvoo
- Sipoon kunta: SipooInfo Nikkilä, Pohjoinen Koulutie 2, 04130 Sipoo
- Helsingin kaupunki: Kaupunkiympäristön asiakaspalvelu, Työpajankatu 8, 00580 Helsinki
- Vantaan kaupunki: Vantaa-info Tikkurila, Ratatie 11A, 2. krs (Dixi), 01300 Vantaa.

Arviointiselostuksesta järjestettiin yleisötilaisuus 11.11.2025 Sipoonlahden koululla.

3 Arviointiselostuksesta annetut lausunnot ja mielipiteet

Yhteysviranomaisen pyysi lausunnot arviointiselostuksesta hankkeen vaikutusalueen kunnilta ja muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee. Arviointiselostuksesta toimitettiin yhteysviranomaiselle 17 lausuntoa ja 64 mielipidettä. Lausunnon antoivat seuraavat viranomaiset: Helsingin kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus sekä ympäristö, Helsingin kaupungin ympäristöpalvelut, Helsingin kaupunginmuseum, Itä-Uudenmaan pelastuslaitos, Luonnonvarakeskus, Metsähallitus, Metsäkeskus, Porvoo kaupunki, Porvoon ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomainen, Riistakeskus, Sipoon kunta, Sipoon ympäristönsuojelu, Säteilyturvakeskus, Uudenmaan liitto, Vantaan kaupunki, Vantaan ympäristönsuojelu, Vantaan kaupunginmuseum sekä Väylävirasto.

Mielipiteen antoivat seuraavat tahot: Helsingin lintutieteellinen yhdistys Tringa ry, Immersbyn kyläyhdistys, Mötraskintien tiekunta, MTK Uusimaa ja Metsänhoitoyhdistys Uusimaa ry, Suomen luonnonsuojeluliiton uudenmaan piiri ry sekä SLC Nyland. Lisäksi 58 mielipiteen annettiin yksityishenkilöiden toimesta.

Seuraavassa on esitetty yhteysviranomaisen näkemys kuulemispalautteen keskeisestä sisällöstä. Lausunnot löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta www.ymparisto.fi/Anttila-Lansisalmi-voimajohto-YVA. Verkkopalvelussa julkaistuihin lausunnoihin on poistettu henkilötiedoiksi katsotut sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n mukaiset tiedot.

Yhteenveto lausunnoista

Yleistä

Lausunnoissa mainitaan, että asiakirjat on laadittu pääosin selkeästi. Kokonaisuudessaan hankkeen vaikutuksia on arvioitu kattavasti ja ympäristövaikutusten arvioinnin painopisteet ovat perustellut. Selostuksen johtopäätöksiä mainitaan

vaikuttavan perustelluilta ja loogisilta tehtyjen analyysien pohjalta. Todetaan, että voimajohtoyhteys tarvitaan kantaverkolle asetetun käyttövarmuusvaatimuksen turvaamiseksi sähkön siirtotarpeen kasvaessa pääkaupunkiseudulla. Hanketta pidetään energiamurroksen ja energiahuollon kannalta välttämättömänä ja kuntien tavoitteiden mukaisena.

Kuntien lausunnonantajia olisi helpottanut, jos hankkeesta aiheutuvia oleellisia vaikutuksia ja tietoja olisi esitetty laajemmin ja selkeämmin kuntakohtaisesti. Kilometrimäärän sijaan olisi ollut huomattavasti havainnollisempaa, jos kaupunkikohtaisesti olisi ilmoitettu myös uuden maastokäytävän ja voimajohtoalueen levenemisestä johtuvan pinta-alamuutos.

Alueidenkäyttö

Alueidenkäytön osalta tuodaan esille, että voimalinjan toteutus siltä osin kuin se sijoittuu tiiviisti rakennettuun ja kehittyvään kaupunkiympäristön läheisyyteen tekee sen toteutuksesta haasteellista. Annettujen lausuntojen mukaan hankkeen suhdetta kaavoitukseen on analysoitu perusteellisesti. Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt, maisema-alueet sekä tärkeät lintualueet on identifioitu ja niiden suhde hankkeeseen on arvioitu. Toisaalta tuodaan esille arviointiselostuksessa esitetyistä poiketen, että voimajohdon vaihtoehtoiset linjaukset esitetään kaavaluonnoskartalla merkittävien maankäyttövaikutusten ja rajoitteiden vuoksi, eikä välttämättä siksi että voimajohto toteuttaisi kunnan tavoitteita alueella.

Tuodaan esille, että maankäyttöön kohdistuu muutospainetta hankealueella. Etenkin vaihtoehtoa VE5/II pidetään huonona yleis- ja asemakaavoituksen ristiriitojen vuoksi. Mainitaan, että hankkeiden yhteensovittaminen on tärkeää. Tähän liittyvää yhteistyötä on hyvä jatkaa myös YVA-menettelyn jälkeen. Lausunnoissa kehoitetaan voimajohtohankkeen ja sähköasemien jatkosuunnittelussa huomioimaan kuntien suunnitelmat alueilla. Itäradan, mahdollisen datakeskuksen ja kansallisen vetyverkon suunnitelmien edetessä niiden yhteisvaikutuksia voimajohtoon on tarkasteltava yksityiskohtaisemmin, erityisesti Anttilan sähköaseman ympäristössä.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Lausunnoissa tuodaan esiin, että reittivaihtoehtoista tulisi valita asutukselle vähiten haitalliset linjaukset. Asutukselle koituvaa häiritsevyyttä vähentää se, että tiheästi asutuilla alueilla jätetään metsäkaistale asutuksen ja voimalinjan väliin. Voimajohtojen sijainti asutuksen välittömässä läheisyydessä voi mahdollisesti aiheuttaa sähköturvallisuuden vaaratilanteita asukkaille. Voimajohdoista voi myös joissain tilanteissa olla asutukselle meluhaittaa.

Kuten selostuksessa todetaan, aktiivinen vuoropuhelu maanomistajien kanssa pylväspaikkojen sijoittelusta ja rakentamisen aikaisista järjestelyistä on tärkeää haittojen minimoimiseksi. Lopullisessa yleissuunnittelussa pylväiden tarkka sijoittelu on kriittistä erityisesti maisemallisesti herkillä alueilla ja lähellä asutusta. Tällä voidaan merkittävästi lieventää visuaalisia haittoja ja vaikutuksia pihapiireihin.

Lausunnoissa todetaan, että arviointiselostuksessa esitetyn perusteella voimajohdosta aiheutuvat sähkö- ja magneettikentät eivät etäisyyden vuoksi aiheuta terveyshaittaa.

Joitain asuinrakennuksia jää suosituksetäisyyden (magneettivuon tiheys) sisäpuolelle. Ei kuitenkaan nähdä voimajohdon rakentamiselle säteilyturvallisuuteen perustuvaa estettä.

Vaikutukset luontoon

YVA-menettelyn aikana tehtyjä luontoselvityksiä pidetään kattavina ja vaikutusarviota monipuolisena. Luontoselvitykset ja YVA-selostuksen luontovaikutusten arviointi tuovat esiin hankkeen keskeiset luontovaikutukset. Hankkeen todetaan lisäävän luontokatoa, vähentävän puustoa ja aiheuttavan reunavaikutuksia, mikä voi vaikuttaa lajistoon. Suunniteltu voimajohtohanke sijoittuu alueelle, joka on luonteeltaan pirstoutunut. Yhtenäisiä metsäalueita on verrattain vähän ja ne ovat laajuudeltaan pieniä. Uuteen johtokäytävään sijoitettu voimajohto pirstoo suunnittelualueen metsäympäristöä ja poistaa rakenteiden alle jäävän metsäluonnon pysyvästi. Eri reittivaihtoehtojen väliset erot metsäkadon suhteen kuitenkin eroavat toisistaan merkittävästi myös nykyisessä suunnitelmassa, joten toteutuspainotusten tulee kohdistua niihin reitteihin, joissa metsäkadon määrä on mahdollisimman pieni.

Todetaan, että jaksolla II erityisesti Sipoonkorven eteläpuolella suunniteltu voimajohto (vaihtoehdot VE1-3) sijoittuu laajasti luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaaksi arvioidulle alueelle, joka kuuluu mm. Sipoonkorven FINIBA- ja MAALI-alueisiin ja reittivaihtoehtojen läheisyyteen sijoittuu runsaasti huomionarvoisia laji- ja luontoarvoja. Näillä osuuksilla voimajohtohanke on tarkoitus toteuttaa olemassa olevan 400 kV voimajohdon viereen uuteen voimajohtokäytävään. Vaikka hankkeen sijoittuminen nykyisin johtokäytävän viereen pienentää hankkeen luontovaikutuksia, tulee uuden johtokäytävän raivaaminen pienentää metsäpinta-alaa alueella ja vaikuttamaan todennäköisesti heikentävästi alueen luontoarvoihin.

Jakson II vaihtoehtoja VE1, VE2 ja VE3 pidetään luontoarvoihin kohdistuvilta vaikutuksiltaan kielteisinä. Näistä kolmesta VE1 olisi vähiten haitallinen, vaikka myös tällä reitillä on arvioitu olevan suuri kielteinen vaikutus linnustolle. Reittivaihtoehdot 1–3 sijoittuvat Helsingin luonnonsuojelualueohjelman kohteen Puroniitty alueelle. Vaikka maastokäytävä levenee pinta-alallisesti suhteellisen vähän, voimajohdon pituudesta johtuen vaikutus suojeltavaksi tarkoitetun alueen pinta-alaan on kuitenkin useita hehtaareja. Yhdytään YVA-selostuksessa esitettyyn arvioon, että Porvoonväylän suuntaisesti kulkevat reittivaihtoehdot VE4 ja VE5 on todennäköisesti mahdollista toteuttaa pienemmillä vaikutuksilla luonto- tai linnustoarvoihin.

Lepakkoalueet ja lahokaviosammal kehoitetaan huomioimaan jatkosuunnittelussa. Tunnistettujen norojen osalta huomautetaan, että niiden luonnontilaisuus tai sen kaltaisuus tulee varmentaa jatkosuunnittelun yhteydessä. Kehotetaan myös tarkastelemaan metsäalueiden vähenemää ekologisen kompensaation näkökulmasta. Pidetään tärkeänä, että suunniteltu voimajohto sijoitettaisiin kokonaan yhteispylväisiin tai nykyisen voimajohdon rinnalle välttämällä ratkaisuja, joissa voimajohto sijoittuu uuteen johtokäytävään. Puutteena pidetään sitä, että välillä Genaträsk (J)–Landbo (K) ei ole esitetty yhteispylväsratkaisua tai perusteltu miksi sitä ei voida toteuttaa.

Sipoonkorven kansallispuisto

Annetuissa lausunnoissa täsmennetään arviointiselostuksessa esitettyä Sipoonkorven kansallispuiston tilannetta suhteessa voimajohtohankkeen toteuttamiseen. Voimajohto

kulkee johtovälillä Storängen-Genaträsk (reittiväli Q-J, vaihtoehto VE1/II) noin 1,2 km matkan alueella, joka liitettiin aiemmin perustettuun Sipoonkorven kansallispuistoon. Fingrid Oyj:n kanneltua asiasta maa- ja metsäministeriö on kiinteistötoimituksessa tehdyn päätöksen kansallispuiston laajentamisesta niiden kiinteistöjen osalta, joille nykyinen 400 kV voimajohto sijoittuu, ja hakemus palautettiin edelleen kiinteistötoimitukseen.

Maa- ja metsäministeriö on kiinteistötoimitusta koskevassa tuomiossa edellyttänyt, että uusjako tulee ottaa huomioon osin uudelleen käsiteltäväksi ja Fingrid Oyj:tä on pidettävä toimituksessa asianosaisena. Maa- ja metsäministeriö ei ota tuomiossa kuitenkaan kantaa siihen, mihin lopputulokseen käsittelyssä tulee päätyä. Tästä syystä on mahdollista, että alueet tullaan uudessa toimituskäsittelyssä edelleen liittämään kansallispuistoon.

Maisema, rakennettu kulttuuriympäristö ja arkeologinen kulttuuriympäristö

Lausuntojen mukaan vaikutusarviot rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta on laadittu asianmukaisesti. Jos pylvästen sijoittelussa ja rakennustoissa huomioidaan arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet, hankkeella ei ole vaikutusta arkeologiseen kulttuuriperintöön. Maiseman osalta todetaan, että vaikka uusi voimajohto sijoittuu nykyisen yhteyteen lähelle teollista maisemaa, ulottuu maisemavaikutus entistä laajemmalle korkeampien pylväiden vuoksi. Kaikki vaihtoehdot kulkevat maakunnallisesti arvokkaan Sipoonjokilaakson kulttuurimaiseman alueella. Todetaan myös, että jaksolla II uutta voimalinjaa ei tulisi sijoittaa Immersbyn alueella maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön sen huomattavan pysyvän maisemavaikutuksen vuoksi. Alueella ei ole entuudestaan voimalinjoja.

Muut vaikutukset

Liikenneturvallisuuteen kehoitetaan kiinnittämään huomiota erityisesti suurten rakenteiden kuljetuksissa. Suunnittelussa tulee huomioida, ettei maanteiden käyttöä estetä tai haitata. Kaapeleiden ja johtojen sijoituksessa tiealueelle muistutetaan Väyläviraston ohjeistuksista. Muistutetaan myös huomioimaan Vuosaaren satamaradan läheisyydessä rautateiden lähelle rakentamisen ohjeet ja luvat.

Ilmastovaikutusten arviointi on tehty perusteellisesti ja monipuolisesti. Eri toteutusvaihtoehtojen ilmastovaikutuksien vertailu osoittaa, että reittivalinnoilla ja teknisillä ratkaisuilla on vaikutusta hankkeen hiilijalanjälkeen.

Koska voimajohtolinja kulkee sellaisten alueiden halki, joilla sulfaattipitoisen savimaan esiintymistodennäköisyys vaihtelee, lausuntojen mukaan maaperä tulee selvittää tarkemmin ja asia tulee huomioida pylväsvaihtoehtoja valitessa ja toteutuksen suunnittelussa. Jatkosuunnittelussa tulee varmistaa riittävät suojaetäisyydet vesikohteisiin sekä noudattaa pääkaupunkiseudun työmaavesiohjetta mm. kiintoainekuorman hallinnassa. Samoin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tulee selvittää massanvaihto-, paalutus- ja louhintatarpeet, jotta kuljetukset ja mahdolliset välivarastoinnit voidaan suunnitella.

Yhteenveto mielipiteistä

Lähes kaikki yksityishenkilöiden antamat mielipiteet kohdistuivat tarkastelujaksolle II, ja niissä kritisoitiin kyseisen jakson vaihtoehtoja VE3/II, VE4/II ja VE5/II. Yleisemmiltä osin

mielipiteissä tuotiin esiin että uusi linja pirstoo tiloja ja että uuden linjan läheisyyteen on suurempi paine syntyä myös muuta rakentamista ja energiainfraa, joten maa- ja metsätalousmaiden pirstoutuminen jatkuu. Tältä osin olisi toivottu samanaikaisesti vireillä olevien maankäyttöhankkeiden yhteisvaikutusten arviointia, sillä yksittäin arvioitavissa hankkeissa todelliset vaikutukset tietyllä alueella jäävät aliarvioituiksi.

Mainitaan, että tilojen pirstoutumisen haitalliset vaikutukset korostuvat Uudellamaalla, missä metsätilojen keskikoko on huomattavasti muuta Suomea pienempi. Reittivaihtoehtoja valittaessa on painotettava paikallisten asukkaiden ja elinkeinonharjoittajien näkemyksiä. Uusi linja tulee sijoittaa olemassa oleviin käytäviin mahdollisimman pitkällä osuuksilla.

Mielipiteissä todetaan, että koska pylväiden sijoittamista ei ole vielä suunniteltu, se vaikeuttaa mahdollisuuksia ottaa kantaa hankkeen kaikkiin vaikutuksiin. Voimajohdon sijoituessa peltoalueille todetaan, että tulee käyttää haruksetonta portaalipylvästyyppiä. Yhteispylväitä tulee käyttää mahdollisimman paljon.

Immersbyn kyläalueen läpi kulkevia linjausvaihtoehtoja VE3/II ja VE4/II kritisoidaan useassa mielipiteessä. Kyseisen vaihtoehdon todetaan heikentävän sekä maatalouden toimintaedellytyksiä että luonnonhoidon toteuttamista. Tuodaan myös esille, että alueen pellot ovat muuttolintujen, kuten joutsenen ja valkoposkihanhen ruokailu- ja levähdysalueita, ja sen vuoksi vaikutus linnustoon voi olla arvioitua suurempi.

Yksityishenkilöiden mielipiteissä pidetään olemassa olevan voimalinjan yhteyteen sijoituvaa vaihtoehtoa VE1 parhaana, koska sillä vältetään muiden vaihtoehtojen haitallisilta vaikutuksilta.

Vaihtoehdon VE5/II osalta annetuissa mielipiteissä korostuu Söderkullan ja Hansaksen alueiden asukkaisiin kohdistuvat vaikutukset. Tuodaan esille että kyseisen vaihtoehdon varrella on eniten asutusta, kasvavaa asutusta sekä tärkeitä luontoarvo- ja virkistyskohteita. Mielipiteissä ollaan huolissaan erityisesti metsäkaistaleen menetyksestä, asuinympäristön merkittävästä muuttumisesta ja kiinteistöjen arvon alenemisesta. Tuodaan esille, että pylväiden rakentaminen Söderkullan käytöstä poistetun kaatopaikan alueelle voi aiheuttaa haitallisia vesistövaikutuksia. Pidetään vaihtoehtoa esitettyä haitallisempaan usean vaikutuslajin osalta. Maisemavaikutusten osalta tuodaan esille korkeille kallioille rakennettavat, jopa eiffeltornimaiset pylväsrakenteet.

Hankealueen mainitaan olevan tärkeä virkistysalue lähiasukkaita suuremmille joukoille ja hankkeen haittaavan alueen virkistyskäyttöä. Todetaan, että luonnon virkistyskäyttöä ei ole riittävästi huomioitu. Pilvijärven luonnonsuojelualueen reunaa kulkevan reittivaihtoehdon VE5/II haittoja on arvioitu vain asutuksen näkökulmasta, vaikka reittilinjaus kulkee Söderkullan taajaman merkittävimmän metsäisen virkistysalueen halki. Johtokäytävän leventäminen tällä alueella vähentää virkistysalueen pinta-alaa ja luo teollisuusmaisemaa keskelle arvokasta metsäaluetta, joka on maakuntakaavassa varattu luonnonsuojelualueeksi.

Luontoon kohdistuvat vaikutukset

Osa mielipiteitä antaneista luontojärjestöistä pitää vaihtoehtoa VE1/II huonoimpana sen haitallisten luontoon kohdistuvien vaikutusten vuoksi. Vaihtoehdot VE1-VE3/II sijoittuvat lisäksi Sipoonkorven kansallisesti arvokkaalle FINIBA-alueelle ja pirstovat sekä kansallisesti että maakunnallisesti tärkeiden lintualueiden edustavia osia edellyttäen usean kilometrin verran uutta maastokäytävää. Näiden reittivaihtoehtojen aiheuttama metsämantereeseen pirstoutuminen hävittää kriteerilajien elinympäristöä suoraan, ja lisäksi aiheuttaa epäsuoraa haittaa useille laajaa, yhtenäistä metsää tarvitseville ja/tai avoimia alueita karttaville metsälajeille.

Vesilain suojeltuihin vesiluontotyyppisiin (noroja ja lähteitä) on arvioitu kohdistuvan merkittäviä haittoja jokaisessa vaihtoehdossa osuudella II, lukuun ottamatta vaihtoehtoa VE4/II. Nämä vesilain vastaiset haitat on kuitenkin mahdollista välttää vaihtoehdossa VE1/II sijoittamalla voimajohto yhteispylväisiin myös välillä Genaträsk-Landbo (J-K).

Kyseisellä välillä tulisi toteuttaa yhteispylväitä luontovaikutusten välttämiseksi. Alueen merkittävien luontoarvojen sekä laajan ja yhtenäisen metsäalueen luonteen vuoksi on välttämätöntä, että voimajohto toteutetaan koko matkalta yhteispylväissä leventämättä nykyistä johtokäytävää. Tämä poistaisi lähes kaikki uudesta voimajohdosta aiheutuvat haitat Sipoonkorven kansallispuiston herkässä ympäristössä.

4 Yhteysviranomaisen arvio arviointiselostuksen riittäväydestä ja laadusta sekä laatijoiden pätevyydestä

Yhteysviranomainen on tarkistanut arviointiselostuksen riittävyden ja laadun, ja toteaa tältä osin seuraavaa. Vaikutusten arviointi suunnitellun voimajohdon osalta on tehty laadukkaasti. Arviointiselostus muodostaa johdonmukaisen kokonaisuuden, joka mahdollistaa vaihtoehtojen vertailun YVA-lain tavoitteiden mukaisesti. Valtakunnan mittakaavassa pituudeltaan lyhyelle hankkeelle on esitetty useita toteutusvaihtoehtoja sen sijoituessa alueelle, jolla asutus ja maankäyttö on jo nykytilanteessa tiivistä ja siihen kohdistuu muutospainetta. Arviointiselostuksessa on myös perusteltu arviointiin valittujen reittivaihtoehtojen valinta ja miksi hankkeesta vastaava ei pidä maakaapelia toteutuskelpoisena vaihtoehtona.

Hankkeesta vastaava on arviointiohjelman laatimisen jälkeen tehnyt reitin tarkistuksia, ja lisännyt tarkasteluun kaksi uutta reittivaihtoehtoa II-jaksolle: VE2/II osuus Långnäs-kärr-Byträsket sekä VE5/II osuus Rimossens-Grannis. Etenkin vaihtoehtoa VE5/II kritisoitiin annetuissa mielipiteissä siltä osin, että kyseisen vaihtoehdon osallisilla ei ollut mahdollisuutta antaa arviointiohjelmasta mielipidettä. Tältä osin yhteysviranomainen toteaa, että YVA-menettely on luonteeltaan ja tavoitteiltaan prosessi, jossa myös hankkeen vaihtoehdot voivat usealla tavalla muokkautua menettelyn aikana. Hankkeesta vastaava on lähettänyt kaikkien reittivaihtoehtojen maanomistajille kirjeitä ja kaikilla on ollut mahdollisuus antaa mielipide arviointiselostuksesta. Yhteysviranomainen katsoo, että vaihtoehtojen käsittely täyttää YVA-lain vaatimukset.

Anttila-Länsisalmi 400 kilovoltin voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus täyttää YVA-lain 19 §:n ja ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n mukaiset arviointiselostuksen sisältövaatimukset, ja se on käsitelty YVA- lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Arviointiselostusta laadittaessa on huomioitu yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta

antama lausunto ja muiden viranomaisten ja osallisten arviointiohjelmasta antamat lausunnot ja mielipiteet.

Hankkeesta on tiedotettu hyvin YVA-menettelyn aikana. Maanomistajille on lähetetty kirjeitä ja hankkeesta vastaavan ylläpitämässä karttapalvelussa on ollut mahdollista tutustua reittilinjauksiin tarkemmin sekä antaa kohdennetusti palautetta huomioitavista kohteista. Hankkeen YVA-menettelyä ohjaaman ja tukemaan koottiin eri tahoista koostuva seurantaryhmä, joka kokoontui menettelyn aikana kahdesti. Seurantaryhmä on ohjannut ympäristövaikutusten arvioinnin kulkua ja esittänyt mielipiteitään ympäristövaikutusten arviointiohjelman ja selvitysten laadinnasta. Lisäksi seurantaryhmään kutsutut saivat toimittaa kommentit arviointiselostuksen luonnokseen.

Arviointiselostuksessa on listattu arviointityöstä vastaavan konsultin työryhmä ja työryhmään kuuluvien koulutustausta ja kokemusvuodet. Hankkeesta vastaavalla on ollut käytettävissään riittävä asiantuntemus ympäristövaikutusten arvioinnin ja sen sisältämien erillisselvitysten toteuttamiseen.

5 Yhteysviranomaisen johtopäätös hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista

Arviointiselostuksen, kuulemispalautteen ja oman lisätarkastelunsa perusteella yhteysviranomainen esittää perusteltuna päätelmänään hankkeen merkittävistä vaikutuksista seuraavaa.

Voimajohtohankkeen haitalliset ympäristövaikutukset muodostuvat pääasiassa siitä, minkälaisen ympäristöön voimajohtoa suunnitellaan. Arviointiselostuksen mukaan hankkeella on vaihtoehdosta riippumatta merkittäviä ympäristövaikutuksia, mutta vaikutusten kohdentuminen luonnonympäristöön tai ihmisiin vaihtelee eri vaihtoehtojen välillä. Yhteysviranomainen yhtyy tehtyyn arvioon. Arviointiselostuksen perusteella hankkeen merkittävät ympäristövaikutukset muodostuvat jaksolla II. Vaihtoehdoissa VE3/II ja VE4/II vaikutukset alueidenkäyttöön, ihmisiin ja maisemaan on arvioitu suuriksi kielteisiksi. Kasvillisuuteen tai luontotyypeihin arvioidaan aiheutuvat merkittävät kielteisiä vaikutuksia vaihtoehdoissa VE2/II ja VE3 ja linnustoon vaihtoehdoissa VE1/II, VE2/II ja VE3/II.

Jaksolla I välillä Anttila-Rimossen vaihtoehtojen ympäristövaikutusten väliset erot ovat vähäiset ja kummallakaan toteutusvaihtoehdolla ei ole merkittäviä ympäristövaikutuksia. Jaksolla III on vain yksi vaihtoehtoinen toteutustapa, jolla on kohtalaisia kielteisiä vaikutuksia maankäyttöön, viihtyvyyteen ja arvokkaisiin luontokohteisiin.

Arviointiselostuksessa esitetty, että ilmastovaikutukset olisivat yksi hankkeen merkittävimmistä vaikutuksista. Yhteysviranomainen ei täysin yhdy tähän näkemykseen. Hankkeen ilmastovaikutukset eivät ole YVA-lain näkökulmasta merkittäviä, vaikka hankkeen mahdollistamat ilmastohyödyt ovat suuri osa hankkeen tarkoitusta. Sähkönsiirron ilmastovaikutusten arvioinnissa on huomioitava, että hanketta tarkastellaan sähköntuotannon hankkeista erillisenä. Uusiutuvan energian hankkeiden myönteisiä vaikutuksia ei voida katsoa voimajohtohankkeen vaikutukseksi.

5.1 Vaikutukset luontoarvoihin, luonnon monimuotoisuuteen ja ekologisiin yhteyksiin ja elinympäristöjen jatkuvuuteen

Voimajohtoreittivaihtoehdot sijoittuvat pääosin maa- ja metsätalousvaltaisiiin ympäristöihin. Reittivaihtoehdot hyödyntävät suurimmaksi osaksi olemassa olevia voimajohtoalueita, mutta jaksolla II on myös täysin uusia johtokäytäviä edellyttäviä vaihtoehtoja. Selostuksessa on tunnistettu, että hankealueella esiintyy runsaasti erilaisia luontoarvoja, joista tärkeimpiä edustavat luonnonsuojelualueet, Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet, uhanalaiset luontotyytit, luontodirektiivin lajiesiintymät sekä arvokkaat lintualueet.

Hankkeen vaikutusalueelle sijoittuvien Natura 2000 -alueiden osalta on selvitetty Natura-arvioinnin tarvetta pääosin ohjelmavaiheessa. Arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa yhteysviranomaisen on todennut, että hanke ei todennäköisesti heikennä läheisten Natura-alueidensuojeluperusteena olevia luontoarvoja siten, että hanke edellyttäisi varsinaista luonnonsuojelulain 35 §:n mukaista arviointia. Ohjelman laatimisen jälkeen tarkasteluun on lisätty reittivaihtoehto VE5/II, minkä takia tarveharkinta on laadittu uudelleen Gästerbyn järvet ja suot -Natura-alueen (FI0100067) osalta. Yhteysviranomaisen katsoo, että arviot on mitoitettu oikein ja hankkeen vaikutukset luonnonsuojelualueisiin ja Natura-alueisiin on tunnistettu. Hankkeesta ei selvitysten perusteella aiheudu Natura-alueille sellaisia haitallisia vaikutuksia, joiden takia olisi tarpeen laatia varsinaisia luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisia arviointeja.

Luontotyyppisiin ja lajistoon liittyvät selvitykset on tehty asianmukaisesti ja riittävällä tarkkuudella. Selostuksessa on arvioitu pääosin kattavasti vaihtoehtojen vaikutuksia hankealueella oleviin arvokkaiksi luokiteltuihin luontokohteisiin ja lajistoon. Arvioinnissa on tunnistettu, että kaikilla vaihtoehtoilla on merkittävydeltään vaihtelevia kielteisiä vaikutuksia luontokohteisiin, metsäalueiden yhtenäisyyteen ja lajistoon. Selostuksen perusteella luontoarvojen kannalta hankkeen merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat jaksoon II reittivaihtoehtoilla VE1-3/II. Vaihtoehtoihin kohdistuu vähintään yhden tarkastellun luontoarvokokonaisuuden kannalta suuria kielteisiä vaikutuksia. Vaihtoehtojen VE4-5/II osalta vaikutukset on arvioitu pääosin vähäisiksi.

Jaksolla I ja osittain jaksolla II reittivaihtoehdot kulkevat ekologisen verkoston kannalta merkittävien metsäalueiden läpi. Hankkeella on arvioitu olevan kohtalaisia kielteisiä vaikutuksia yhtenäisiin metsäalueisiin niillä reittivaihtoehtoilla, jotka sijoittuvat uusiin maastokäytäviin. Vaihtoehtojen VE2-3/II kielteinen vaikutus luontoarvoihin korostuu myös tältä osin. Hankkeella ei ole arvioitu olevan merkittäviä vaikutuksia alueen ekologiseen verkostoon, mutta viheryhteystarpeiden toteutumismahdollisuudet voivat heikentyä tulevaisuudessa muiden alueelle suunnitella olevien hankkeiden yhteisvaikutuksesta. Etenkin Anttilan seudulla maankäytön muutokset ovat voimakkaita jo entuudestaan pirstoutuneella alueella. Toimivien viheryhteyksien turvaamiseen ja hankkeiden yhteensovittamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota lopullisia reittivalintoja tehtäessä ja tarkemmassa suunnittelussa.

Luontoon kohdistuvia vaikutuksia on esitetty lievennettävän pääasiassa tärkeiden luontokohteiden huomioimisesta pylvässijoittelussa sekä linnuston törmäysriskiä vähentävillä merkinnöillä. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että kielteisten vaikutusten lieventämistä arvioitaessa ei ole tarkasteltu mahdollisuutta vaihtoehtojen

pylväsratkaisujen toteuttamiseen. Eri reittivaihtoehtojen osajaksoille esitetyille pylväsratkaisuille ei esitetä varsinaisia vaihtoehtoja. Selostuksessa tuodaan esiin ainoastaan kohteiden huomiointi pylväiden sijoittelulla, millä ei kuitenkaan voida huomioida tehokkaasti esim. kaikkia johtoaukealle sijoittuvia luontotyypppejä. Monilla reittivaihtoehtojen osajaksoilla hankkeen kielteisiä vaikutuksia voitaisiin vähentää yhteispylväsratkaisulla.

Vaikka pääosin reittivaihtoehtoista aiheutuvat vaikutukset on esitetty selkeästi, paikoitellen selostuksessa on niihin liittyviä ristiriitaisuuksia. Vaikutuksista puhutaan välillä merkittävinä tai suurina, vaikka niillä ilmeisesti tarkoitetaan samaa asiaa. Yhteenvetokappaleissa ja tekstissä mainitut vaikutukset on myös toisinaan esitetty sekavasti ja epä johdonmukaisesti; samaan vaihtoehtoon kohdistuva vaikutus on esimerkiksi yhdessä kappaleessa kuvattu korkeintaan kohtalaiseksi ja toisessa kappaleessa vähäiseksi. Vaikutusten alaisten kohteiden määrät eivät myöskään aina täsmää yhteenvedon ja tekstin välillä. Osa lopullisista päätelmistä jää tämän takia hieman epäselviksi.

Selostuksessa ei ole tunnistettu lupatarvetta mahdolliseen kirjoverkkoperhosen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämiseen tai heikentämiseen. Hankkeen kaikilla jaksoilla on luontoselvitysten mukaan tehty useita havaintoja lentävistä kirjoverkkoperhosista ja jaksolla 1 myös niiden toukkapesistä. Toukkapesien alueiden on katsottava edustavan lajin lisääntymispaikkoja, joita koskee luonnonsuojelulain 78 §:n mukainen heikentämis- ja hävittämiskielto. Selostuksessa todetaan, että uusia voimajohtoja perustettaessa osa ravintokasvien esiintymistä ja lisääntymisalueista voi hävitä. Lisääntymisalueiden ei ole tunnistettu kuuluvan hävittämiskiellon piiriin eikä niiden huomioimista esim. pylväiden sijoittelulla ole nostettu esiin samoin kuin muutamien muiden lajien kohdalla. Tarkemmassa suunnitteluvaiheessa tulee kiinnittää huomiota lisäselvityksiin ja huomioida löydettyt sekä mahdolliset uudet toukkapesien alueet pylvästen sijoittelulla tai hakea lupaa poiketa heikentämis- ja hävittämiskiellosta.

5.2 Ihmisten elinolot, viihtyvyys ja terveys

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset on arvioitu lainsäädännön edellyttämässä laajuudessa. Vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen on tarkasteltu jaksoittain sekä kaikkien reittivaihtoehtojen osalta. Arviointia on tehty monipuolisesti ja siinä on huomioitu YVA-menettelyssä saatua palautetta sekä monipuolisesti eri näkökulmia.

Yhteysviranomainen toteaa, että ihmisiin kohdistuvat vaikutukset ovat kantaverkon voimajohtohankkeissa yleensä aina merkittäviä, kun hankealueella on paljon yksityisiä maanomistajia. Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset ovat myös tyypillisesti henkilökohtaisia ja niiden koettu suuruus voi olla suurempi kuin hankkeen vaikutusten arvioinnissa on todettu.

Olemassa olevien johtokäytävien hyödyntäminen tulisi olla ensisijaista myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan. Monien vaikutuslajien osalta tämä lieventää kielteisiä vaikutuksia. Niille maanomistajille, joiden kiinteistöille jo olemassa oleva johtokäytävä sijoittuu, levenemisestä aiheutuva vaikutus on oletettavasti erittäin kielteinen. Paikallisesti hankkeen vaikutukset ihmisiin voivat siis muodostua huomattavan suuriksi ja yksilötasolla merkittäviksi.

Jakson II vaihtoehtoilla VE3 ja VE4 on merkittäviä kielteisiä vaikutuksia Immersbyn kyläalueeseen. Kyseisillä vaihtoehtoilla syntyisi myös uutta voimajohtokäytävää asutuksen läheisyyteen. Uusi voimajohto heikentäisi viihtyisyyttä, muuttaa elinympäristön ominaispiirteitä ja maisemaa melko laajasti kyläasutuksen ja viljelyalueiden keskellä. Kyseisten vaihtoehtojen varrella on myös useita asuin- ja lomarakennuksia. Lukumäärällisesti eniten asutusta vaikutusalueella on vaihtoehdon VE5 varrella, mutta siellä asutus sijaitsee hieman etäämpänä suunnitellusta voimajohdosta. Annetuissa mielipiteissä pidettiin vaihtoehtoja VE3, VE4 ja VE5 huonoimpina. Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset ovat vähäisimmät vaihtoehtojen VE1 ja VE2 osalta, kuten arviointiselostuksessa on tunnistettu.

Arviointiselostuksessa esitettyjen tietojen perusteella voimajohtohankkeesta ei aiheudu terveyshaittaa voimajohtolinjan lähialueen asukkaille.

5.3 Alueidenkäyttö

Voimajohdot eivät vaadi kaavoitusta, mutta suunniteltu voimajohto rajoittaa alueidenkäyttöä. Hankkeen suhdetta kaavoihin on tarkasteltu selkeästi. Jokaisen hankkeen vaikutusalueen kaavan osalta on todettu hankkeen kannalta olennainen kaavan sisältö määräyksineen sekä erillisessä kappaleessa arvioitu hankkeen suhdetta kyseiseen kaavaan. Tarkastelussa on myös tunnistettu joidenkin kaavojen osalta hankkeen toteutuksen kannalta ristiriitaiset, erityisesti maiseman suojeluun liittyvät kaavamääräykset.

Arvioinnin johtopäätöksenä on todettu, että niillä reiteillä, joihin kuuluvat II jaksolla vaihtoehdot VE3 ja VE4, kokonaisvaikutus maankäyttöön on suuri kielteinen, ja muilla reiteillä kohtalainen kielteinen. Vastaavasti on arvioitu, että vaihtoehdolla VE1 jaksolla II on pienimmät haitalliset vaikutukset maankäyttöön. Arviointi on hyvin perusteltu ja myös arvioinnin epävarmuustekijät on tuotu esille. Sipoon kunta piti lausunnossaan vaihtoehdon VE3 lisäksi vaihtoehtoa VE5 alueidenkäytön suunnitelmien osalta ongelmallisimpana.

5.4 Maisemavaikutukset

Selostuksen mukaan hankkeen edetessä pylväiden sijoittelua tarkastellaan yleissuunnittelussa reittivalinnan jälkeen. Erityisesti Sipoonjokilaakson herkässä ja pienipiirteisessä kulttuurimaisemassa sekä pienten peltokuvioden alueelle, jos niiden lähiympäristössä on asutusta, pylväiden sijoitteluun tulee kiinnittää huomiota.

Sijoitettaessa pylväät vierekkäin, se pienentää rakentamista maisematilassa. Lisäksi uudessa avoimessa maastokäytävässä kulkevien voimajohtojen osalta on hyvä huomioida pylväiden sijoittuminen lähelle metsäsaarekkeita tai muuta puustoa. Tämä mahdollistaa pylväiden näkyvyyden hillitsemistä.

Suurikkoisten pylväiden varassa kulkevien voimajohtojen näkyvyyteen avoimessa maisematilassa on vaikea vaikuttaa. Tämä on tunnistettu, eikä vaikutusten pienentämiseksi edellä esitettyjen toimenpiteiden lisäksi – maakaapelointia lukuun ottamatta – juurikaan ole vaihtoehtoja.

Edellä mainittuun viitaten asiantuntevasti laaditun selostuksen perusteella on todettavissa, että voimajohtojen ja pylväiden vaikutus etenkin avoimeen maisemataan, kuten viljelyalueisiin on kielteinen ja muuttaa maiseman ominaispiirteitä sekä lisää siihen nähden kielteisen ajallisen kerrostuman.

5.5 Muut ympäristövaikutukset

Muuten yhteysviranomaisen ei pidä hankkeen ympäristövaikutuksia merkittävänä, kun huomioidaan arviointiselostuksessa esitetyt lieventämiskeinot. Arviointiselostuksen mukaan tunnistettuja haitallisia vaikutuksia voidaan välttää tai lieventää kohteiden huolellisella huomioimisella voimajohdon jatkosuunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa. Yhteysviranomaisen pitää hyvänä sitä, että vaikutusten lieventämiskeinoja on tarkasteltu erikseen reitin jaksojen osalta ja muistuttaa, että osuuksilla, joiden voimajohdot korvataan uusilla, myös pylväiden purkamisen vaikutuksia tulee lieventää.

Arviointityössä arvokkaiksi tunnistetuista kohteista laaditaan arviointiselostuksessa esitetyn mukaan kohdekohtainen ohjeistus kohteiden arvojen säilymiseksi. Tällaisia tunnistettuja huomioitavia kohteita ovat mm. vesilaissa suojellut pienvedet ja muut virtavedet, pihapiirit sekä maatalousalueet. Arviointiselostuksessa tunnistettuihin huomioitaviin kohteisiin yhteysviranomaisen lisää Sipoon Söderkullassa VE5/II-linjausvaihtoehdon N-P-osuuden välittömässä läheisyydessä sijaitsevan vanhan kaatopaikan.

Ilmastovaikutusten osalta arviointiselostuksessa on esitetty selkeästi eri vaihtoehtojen väliset erot, ja mistä erot johtuvat. Vaihtoehtojen väliset erot eivät ole merkittäviä, mutta hankkeen vaikutuksia voidaan lieventää valitsemalla vähäpäästöisempi toteutusvaihtoehto (VE2/I – VE1/II – VE1/III), mikäli se ei ole ristiriidassa muiden ympäristövaikutusten kanssa. Hankkeen ilmastovaikutuksille on tunnistettu lieventämistoimenpiteitä, jotka ovat konkreettisia ja realistisia, ja jotka perustuvat hankkeesta vastaavan omiin linjauksiin. Yhteysviranomaisen pitää esitettyjä lieventämistoimenpiteitä hyvinä, ja pitää tärkeänä, että hankkeesta vastaava sitoutuu näihin toimiin.

Hankkeen ilmastovaikutukset on arvioitu selostuksessa kokonaisuutena myönteisiksi, perustuen siihen, että hanke mahdollistaa fossiilisten polttoaineiden korvaamista ja vähentää sähkönsiirron energiahäviötä. Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeen ilmastovaikutukset ovat kokonaisuudessaan vähäisiä kielteisiä, mutta toteaa myös, että hankkeen rooli yhteiskunnan sähköistämisessä ja energiahäviön vähentämisessä on tärkeä ja myönteinen.

6 Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat sekä arvioinnin huomioon ottaminen lupamenettelyssä ja luvassa

6.1 Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat

Arviointiselostuksessa on kuvattu voimajohtohankkeen edellyttämiä lupia. Yhteysviranomainen tuo tässä esille täydennyksiä esitettyyn.

6.1.1 Laki eräiden ympäristön käyttöön vaikuttavien lunastusluvasta (768/2004)

Laki eräiden ympäristön käyttöön vaikuttavien hankkeiden lunastusluvasta eli ns. lunastuslupalaki liittyy oleellisesti hankkeen ympäristövaikutuksiin. Lunastuslupalain uudistuksen myötä lain piiriin kuuluvien energiansiirtohankkeiden toteutuksen mahdollistaviin lunastuslupiin voidaan liittää aiempaa täsmällisempiä määräyksiä merkittävien ympäristövaikutusten rajoittamisesta (Laki eräiden ympäristön käyttöön vaikuttavien hankkeiden lunastusluvasta, 4 §).

Uuden lunastuslupalain myötä Lupa- ja valvontavirasto esittää lunastuslupaviranomaiselle näkemyksensä lunastuslupaan liitettävistä lupamääräyksistä. Lupamääräysten laatimisessa hyödynnetään etenkin perustellussa päätelmässä korostettuja muutos-, lievennys- tai jatkoselvitystarpeita. Lupa- ja valvontavirasto myös valvoo myönnetyn lunastusluvan ympäristön turvaamiseksi annettujen määräysten noudattamista. Yhteysviranomainen katsoo täten, että lunastuslupalain muutos on syytä huomioida myös reitin valinnassa.

6.1.2 Luonnonsuojelulaki (9/2023)

Hanke voi edellyttää luonnonsuojelulain mukaista lupaa poiketa kirjoverkkoperhosen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentämis- ja hävittämiskiellosta.

6.1.3 Laki Sipoonkorven kansallispuistosta (325/2011)

Arviointiselostuksessa todetaan, että reittivaihtoehdot eivät sijoitu Sipoonkorven kansallispuiston alueelle eikä yksikään reittivaihtoehto edellyttäisi kansallispuiston perustamislain muuttamista. Kuten Metsähallituksen lausunnossa on tuotu esille, maa- ja metsätalouden kiinteistötoimitusta koskevassa tuomiossa (DNro M 25/41387) edellyttänyt, että uusjako tulee ottaa kumotuilta osin uudelleen käsiteltäväksi ja Fingrid Oyj:tä on pidettävä toimituksessa asianosaisena. On mahdollista, että alueet tullaan uudessa toimituskäsittelyssä edelleen liittämään kansallispuistoon.

6.2 Arvioinnin huomioon ottaminen lupamenettelyssä ja luvassa

Hanketta koskevaan lupahakemukseen on liitettävä arviointiselostus ja tämä yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä. Lupaviranomaisen on varmistettava, että perusteltu päätelmä on ajan tasalla lupa-asiaa ratkaistaessa. Hankkeesta vastaava voi tarvittaessa pyytää ennen lupa-asian vireille tuloa yhteysviranomaista esittämään näkemyksensä perustellun päätelmän ajantasaisuudesta. Ajantasaistamisen tarvetta voidaan joutua tarkastelemaan esimerkiksi, jos hanke on muuttunut tai arvioinnista on kulunut pitkä aika.

Lupaviranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen eikä tehdä muuta siihen rinnastettavaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja perustellun päätelmän. Lupapäätökseen on sisällytettävä perusteltu päätelmä, ja siinä on asianmukaisesti otettava huomioon arviointiselostusta koskevien kuulemisten tulokset. Päätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja perusteltu päätelmä on otettu huomioon. Lupalaeissa on lisäksi tarkemmat säännökset ympäristövaikutusten arviointimenettelyn huomioon ottamisesta.

7 Perustellun päätelmän toimittaminen ja siitä tiedottaminen

Yhteysviranomainen toimittaa perustellun päätelmän sekä kopiot arviointiselostuksesta saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle.

Perusteltu päätelmä toimitetaan tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille, vaikutusalueen kunnille, maakunnan liitolle ja muille asianomaisille viranomaisille.

Perusteltu päätelmä annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella YVA-lain 23 §:n mukaisesti. Lisäksi perusteltu päätelmä sekä saadut lausunnot ovat nähtävillä ymparisto.fi-palvelussa osoitteessa: www.ymparisto.fi/Anttila-Lansisalmi-voimajohto-YVA.

8 Suoritemaksu, sen määräytyminen ja maksua koskeva oikaisumahdollisuus

Suoritemaksu on **11 400** euroa.

Yhteysviranomaisen perustellusta päätelmästä perittävä maksu on määritelty tavanomaisen hankkeen mukaisesti (14–23 henkilötyöpäivää). Arviointiselostus on tullut vireille 16.10.2024, minkä vuoksi maksu määräytyy ELY-keskusten maksuista annetun asetuksen perusteella.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että perustellusta päätelmästä perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Lupa- ja valvontavirastosta kuuden kuukauden kuluessa tämän perustellun päätelmän antamispäivästä.

9 Sovelletut säännökset

- Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 19 ja 23 §
- Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 4 §
- Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §
- Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristö- keskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullista suoritteista vuonna 2025 2 §

Perustellun päätelmän valmisteluun ovat osallistuneet seuraavat Uudenmaan ELY-keskuksen asiantuntijat: Anna Auvinen, Petra Ihanamäki, Elina Kerko, Heta Narumo, Janne Sormunen, Reetta Suni ja Henrik Wager.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Niklas Virkkala ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Kirsi Lehtinen.

Liitteet

Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus

Jakelu

Fingrid Oyj

Tiedoksi

Lausunnon antajat (sähköisesti)

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihtel: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/31139/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/31139/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Virkkala Niklas 18.02.2026 15:57

Ratkaisija Lehtinen Kirsi 18.02.2026 15:58